

TOREK, 12. 5. 2020

ŠPO	Atletika
SLJ	Vrste pridevnikov - utrjevanje
NIT	Fotosinteza - utrjevanje
DRU	Novi vek in sodobnost
MAT	Pisno deljenje z večkratniki števila 10

ŠPO: Atletika

Pozdravljeni !

Ste opravili vaje z žogo ? Malce se povprašajte med seboj, kdo je naredil največ odbojev z odbojgarsko žogo, kdo z nogometno, kdo z roketno podaj in kdo je najboljše metal na koš – vse to velja do naslednjega torka, do takrat se pa naj vsak preizkusi vsaj v enem od naštetih športov.

Danes bi pa po ogrevanju (2 minuti lahkega teka in vaje za razgibavane) ponovili atletske abecede (vsako vajo bi naredili 2 x) in razne vaje v gibanju (cik-cak gibanje, bočno, prisunski koraki, nazaj, sprememba smeri, tek, ustavljanje, tek v drugo smer ...).

Če ste pozabili atletske ABC: razni skipingi, jog. poskoki, hopsa skoki, škarjice, dviganje pet do zadnjice (»frcanje«), tek s poudarjenim odzivom, stopnjevanje.

Skakalni poligon – sam si ga poskusiš postaviti . Cilj naj bo čim večje število skokov na razne načine: sonožno, odziv z eno nogo, skok v levo, skok v desno ...

Spomnite se malo ovir pri športni, raznih stožcev, elastik, kolenic, zabojev...

Ne potrebujete veliko prostora in ne postavljati visokih »ovir«. Poligon je lahko čisto majhen a kljub temu zahteven, če tako postaviš prepreke, da jih čim večkrat preskočiš na razne načine.

Lep pozdrav in sporočite, če vam je uspelo (lahko tudi razredničarki).

učitelj Gorazd

SLJ: Vrste pridevnikov - utrjevanje

Ponovimo:

Pridevnike glede na vprašalnice tudi poimenujemo.

*Tistim, po katerih se vprašamo **Kakšen?**, pravimo **LASTNOSTNI PRIDEVNIKI**, saj nam povedo, kakšno lastnost ima predmet, živo bitje, pojem (črn, velik, lep, dolg, ploščat, hiter, prijazen, poln, dišeč ...).*

*Tistim, po katerih se vprašamo **Kateri? oz. Katere vrste?**, pravimo **VRSTNI PRIDEVNIKI**, saj nam povedo, katere vrste je predmet, živo bitje, pojem (plavalni, kolesarski, koruzni, gozdni, dirkalni, potniški, osnovna šola ...).*

*Tistim, po katerih se vprašamo **Čigav?**, pravimo **SVOJILNI PRIDEVNIKI**, saj nam povedo, čigav/od koga je predmet, živo bitje, pojem (moj, tetin, njegov....*

Pregled DN:

5. Nato jih prepisi na ustrezno mesto v preglednici.

SAMOSTALNIKI	<i>sestra, mladost, mladenič, svetloba, zdravje</i> <i>zdravnica, veseljak</i>
PRIDEVNIKI	<i>sestrin, mlad, svetel, zdrav, zdravilen, vesel</i>

6. Na črtice prepisi pridevnike.

tetin

Čigav?

dežni

Kateri?

zelen

Kakšen?

V okenca ob njih napiši ustrezno vprašalnico.

Po vprašalnicah sklepaj, kateri od prepisanih pridevnikov poimenuje lastnost, kateri vrsto in kateri svojino.

Nato poveži podatke tako, da boš dobil pravilne povedi.

Pridevnik *zelen* poimenuje lastnost, zato se po njem vprašamo z besedo *čigav*.

Pridevnik *dežni* poimenuje vrsto, zato se po njem vprašamo z besedo *kakšen*.

Pridevnik *tetin* poimenuje svojino, zato se po njem vprašamo z besedo *kateri*.

7. Ali pridevniki *tetin*, *dežni* in *zelen* poimenujejo isto?

DA NE

Ali so torej iste vrste?

DA NE

Kateri od njih je lastnostni? *Zelen.*

Kateri je vrstni? *Dežni.*

In kateri je svojilni? *Tetin.*

8. Preberi nepopolno besedilo in ga dopolni.

Pridevniki so besede, ki poimenujejo lastnost, vrsto ali svojino. Zato ločimo tri vrste pridevnikov: lastnostne, vrstne in svojilne.

Lastnostni pridevniki poimenujejo lastnost, zato je vprašalnica zanje

Kakšen?

Vrstni pridevniki poimenujejo vrsto, zato se po njih vprašamo z besedo

Kateri? (oz. *katere vrste*).

Svojilni pridevniki pa izražajo svojino, zato je vprašalnica zanje

Čigav?

Utrjevanje

Reši naloge v DZ na straneh 53, 54, 55.

NIT: Fotosinteza - utrjevanje

V zvezek napišite naslov **Fotosinteza - utrjevanje**

Ob pomoči zapisov v zvezku, v našem učbeniku in ob pomoči spletnega učbenika (<https://eucbeniki.sio.si/nit5/1338/index.html>) odgovorite na spodnja vprašanja. Odgovarjajte v celih stavkih oz. prepisite celotne povedi, ki jih je potrebno dopolniti. Vprašanj ne prepisujte.

1. *Dopolni:* Fotosinteza je proces, pri katerem _____.
Za potek fotosinteze so potrebni _____.
2. Kje poteka fotosinteza?
3. Kaj nastaja pri fotosintezi?
4. Kaj se zgodi, če rastlina pridelava več sladkorja, kot da potrebuje?
5. *Dopolni:* Pri fotosintezi rastline same proizvajajo svojo hrano, zato pravimo, da so _____, živali pa so _____.
6. Kaj nam omogoča energija, ki jo dobimo s hrano?
7. Kaj je značilno za vsejede?
8. Katere so telesne značilnosti plenilcev?
9. Kaj je dugong?

Stran z odgovori fotografirajte in mi jo pošljite na mail do jutri popoldne. Odgovore bom pregledala in napisala skupno analizo vaših odgovorov.

DRU: Novi vek in sodobnost

Poglejmo še skupne značilnosti zadnjega obdobja, predno pričnemo s spoznavanjem življenja Slovencev skozi čas.

To je obdobje zadnjih 500 let. V tem času do odkrili Ameriko, mnogo novega se je zgodilo v prometu, pri gradnji hiš, širjenju mest, nastale so prve tovarne. Razvila se je industrija, ki se še vedno skokovito razvija, njen razvoj pa so omogočali in še omogočajo izum parnega stroja, elektrike, elektronike, računalništva.

Pomembna iznajdba je bilo v začetku novega veka tiskanje knjig, ki je omogočilo širjenje pismenosti in znanja. Pa izum elektrike za razsvetljavo in pogon različnih strojev, brez katerih si danes življenja sploh ne moremo več predstavljati.

Potovanje med kraji se je časovno skrajšalo z izumi parnikov, vlaka, avtomobilov, letal.

Velik napredek je v tem obdobju dosežen na področju medicine, saj lahko pozdravimo večino bolezni, zamenjamo celo človeške organe, jih nadomestimo z elektronskimi ...

Navsezadnje pa nam sodobni izumi omogočajo tudi šolo na daljavo, kajne?

Dosedanje obravnavane zgodovinske vsebine so se nanašale na razvoj človeštva nasploh. V prihodnje pa bomo podrobneje spoznali življenje Slovencev oz. naših prednikov Slovanov.

MAT: Pisno deljenje z večkratniki števila 10

Ponovitev: Pisno deljenje z ostankom

<https://www.youtube.com/watch?v=l2uo6AFXC9c>

Pisno deljenje z večkratniki števila 10

Pozorno si oglej razlago – lahko tudi večkrat.

<https://www.youtube.com/watch?v=nFNXeYvv400>

Na posnetku so vsi računi brez ostanka. Kaj pa, če se račun ne izide. Poglejmo:

$$\begin{array}{l} 75\cancel{0} : 6\cancel{0} = 12 \\ 15 \\ 30 \text{ ost.} \end{array} \quad \text{Preizkus: } \frac{12 \cdot 60}{720} \quad 720 + 30 = 750$$

Pri deljenju si pomagamo tako, da ničle pokrijemo, pri ostanku pa nanje ne smemo pozabiti. Pri preizkusu moramo ostanek prišteti zmnožku.

$$\begin{array}{l} 457\cancel{0}\cancel{0} : 4\cancel{0}\cancel{0} = 114 \\ 05 \\ 17 \\ 100 \end{array} \quad \frac{114 \cdot 400}{45600} \quad 45600 + 100 = 45700$$

Po enakem postopku reši račune v DZ, str. 38. Nekje v bližini računa poskušajte »stisniti« tudi preizkus, vendar pazite na zapis:

$$\begin{array}{r} \del{114 \cdot 400} \\ \del{45600} \\ + \del{100} \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 114 \cdot 400 \\ 45600 \end{array}$$

$$45600 + 100 = 45700$$

Če si star, reven in bolan, prideš v mestni *špital*

“Hm, mestni *špital!*” je pomislil Gašper in pogled mu je odtaval k nizki, nič kaj ugledni stavbi na drugi strani ceste. Zraven je zagledal še stavbo z zvonikom in srce mu je razburjeno udarilo.

“To mora biti cerkev, katere ostanke so našli,” je pomislil. V njegovem času je na tistem prostoru stala knjižnica Mirana Jarca.

V navalu navdušenja bi Franceljna najraje zasul z vprašanji ali pa stekel čez cesto in si stavbe natančno ogledal, toda bal se je, da ga bo kdo prepodil. Odločil se je, da bo raje pri Franceljnu najprej malo povprašal: “Zakaj bi zadnje dni preživel v *špitalu*? Ali ni *špital* bolnišnica? Moja stara mama vedno reče, da gre nekoga obiskati v *špital*, če se napoti v bolnišnico.”

“*Špital* je hiša za revne in onemogle meščane, ki ne morejo več skrbeti za svoj vsakdanji kruh. Mi ji pravimo tudi hiralnica.

Bolj učeni ji pravijo hospitalium,” je prijazno razložil Francelj.

“Torej prihaja od imena *špital* izraz za bolnišnico, saj je ime zanjo tudi hospital,” si je zadovoljno zabrundal Gašper in glasno vprašal: “Kdo pa skrbi za vse te reveže v *špitalu*?”

“To je pa zanimiva stran *špitala*. Danes je to kar premožna ustanova. Na smrtni postelji bogati meščani zelo radi zapustijo denar ali posest

špitalskim revežem. Vse življenje so jih izkoriščali, na smrtni postelji pa se želijo pokoriti za svoje grehe. Tako namenijo zapuščino *špitalu* v upanju, da bodo po smrti prišli v nebesa," je kimajoče razlagal Francelj. V tistem trenutku je v cerkvi, ki se je držala *špitalske* stavbe, začelo zvoniti.

Francelj je pogledal proti zvoniku in zadovoljen dejal: "Odkar imajo v *špitalu* novega kaplana, zvonček pri svetem Martinu spet prijetno zvoni in tudi nedeljske maše so redne."

"Kdaj pa je bila cerkvica zgrajena?" je zanimalo Gašperja.

"Cerkvica je zelo stara, menda je stala že pred letom 1449 in je bila *špitalski* stavbi samo prizidana. O njeni starosti govori nagrobnik dveh dobrotnikov, moža in žene, ki sta se pisala Apfaltrern. Nosi letnico 1449. Kasneje se je pojavilo še nekaj dobrotnikov, ki so darovali denar ali posest za vzdrževanje cerkve in duhovnika. Vmes pa je cerkev propadala, ker zanjo nihče ni skrbel."

"Ali si jo lahko ogledam?" se je Gašper obrnil k Franceljnu.

"Seveda si jo lahko ogledaš, saj so njena vrata vsem odprta."

Gašper je vstal in se počasi napotil čez prašno cesto, ki ni bila tlakovana kot v njegovem času. Niti *špital* niti cerkvica zraven nista nudila lepe podobe. Njuna umazanosiva barva in neprijeten vonj po kuhi, ki je prihajal iz *špitalske* kuhinje, sta bolj odbijala kot vabila. V *špitalsko* stavbo se Gašper ni odločil vstopiti, mislil si je, da tam ni nič zanimivega zanj. Veliko bolj ga je mikala zraven stoječa cerkvica, saj so njene ostanke našli v njegovem času.

Počasi in previdno je pritisnil na kljuko cerkvenih vrat, ki so se škripaje odprla. Vstopil je in kar nekaj časa je potreboval, da so se mu oči privadile na poltemo, ki je zaradi majhnih oken vladala v notranjosti cerkve. Oziral se je naokoli, da bi videl kaj zanimivega, toda na steni ni opazil nobene freske. Le nekaj lesenih klopi in stolov je bilo postavljenih po cerkvi in spredaj je stal velik lesen križ z Jezusom. Nič zanimivega, še manj razburljivega. Rahlo razočaran je sedel na eno od klopi. V prostoru je vladala prijetna tišina in Gašper bi najraje kar obsedel na klopi ter si vsaj v mislih prikazal bleščečo podobo notranjosti cerkve. Cerkvena vrata so se vnovič odprla in neprijetno zmotila tišino. Gašper se je zdrznil in na vhodu zagledal Rudija, ki je prišel pogledat, kaj tako dolgo počne v cerkvi. "Pridi, se bomo sprehodili po mestu!" ga je povabil. "In nikar se ne kremži tako. V mestu je še nekaj zanimivih cerkva: Kapiteljska cerkev, cerkev sv. Antona, cerkev sv. Jurija, cerkev sv. Katarine, Frančiškanska cerkev. Vse lahko kasneje obiščeva, če te že tako zanimajo," je smeje se dodal.